Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002063

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-05-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гюльхан Юлія Борисівна
2. Julia B. Guelhan

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 033 Філософія

Дата захисту: 03-05-2024

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41. 053. 01

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.11

Тема дисертації:

1. Витоки та еволюційні трансформації української ментальності

2. The Origins and Evolutionary Transformations of Ukrainian Mentality

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі наведено результати філософського дослідження витоків формування сутнісних характеристик української національної ментальності та її еволюційних трансформацій у контексті нових історичних процесів. Мета дослідження полягає у філософському аналізі витоків формування сутнісних характеристик української національної ментальності та її еволюційних трансформацій в сучасному суспільстві у контексті нових історичних процесів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що визначено низку нових наукових положень, які стосуються філософського аналізу витоків формування сутнісних характеристик української ментальності та її еволюційних трансформацій у сучасному суспільстві, а саме: вперше : подано визначення української ментальності як соціокультурного феномену, у якому життєві сенси (цінності) народу становлять моделюючу специфічну домінанту його світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння та взаємодію зі світом; запропоновано розглядати п'ятикомпонентну

структуру національної ментальності, яка містить архетипічний, соціально-історичний, когнітивний, ціннісно-нормативний, емоційний компоненти, що надають можливості виявляти особливості проявів ментальності; визначено в архітектоніці ментальності дві групи компонентів, які впливають на формування та еволюцію її сутнісних ознак: статичні та динамічні структури. Зазначено, що статичні, відносно стійкі структури ментальності сприяють збереженню унікальності національної ментальності, динамічні компоненти – дають змогу ментальності еволюційно трансформуватися, змінюватися зі зміною історичних та суспільних процесів. Зокрема, до статичних структур національної ментальності належать архетипи, соціально-історичні компоненти, пов'язані із національною пам'яттю, до динамічних структур – когнітивний, ціннісно-нормативний та емоційний компоненти. удосконалено: визначення сутнісних характеристик поняття «української ментальності», яке відображає сукупність психологічних, культурних, соціальних та історичних ознак, які характеризують специфіку способумислення, почуттів, цінностей, поведінки та сприйняття світу українського народу; наукові погляди щодо ролі стереотипів та архетипів у функціонуванні національної ментальності, охарактеризовано такі архетипи української ментальності, як «Природа», «Дім», «Слово», «Воїн»; отримало подальший розвиток: положення стосовно аксіологічного аспекту формування української ментальності; наукові погляди щодо осмислення особливостей еволюційних трансформацій української ментальності в сучасному українському суспільстві, які відображають складні зміни в способах мислення, цінностях, стереотипах та поведінці українців під впливом глобалізаційних процесів, інформаційного суспільства та нових історичних процесів, пов'язаних, зокрема, з російсько-українською війною. Практична значущість отриманих результатів дослідження полягає в можливості їх застосування для розв'язання широкого спектра наукових завдань. Представлені в роботі характеристики, положення, висновки можуть бути використані при викладанні навчальних курсів для спеціальності 033 Філософія, а також можуть сприяти виробленню більш продуманих політико-заходів та реалізації проєктів реформування країни

2. The dissertation offers the findings of a philosophical inquiry into the fundamental elements shaping the evolution of Ukrainian national mentality within the framework of emerging historical dynamics. The dissertation aims to undertake a philosophical examination of the foundational components influencing the formation of Ukrainian national mentality and its evolutionary path within today's society, situated within the context of emerging historical paradigms. Naukova novyzna oderzhanykh rezul□tativ polyahaye v tomu, shcho vyznacheno nyzku novykh naukovykh polozhen□, yaki stosuyut□sya filosofs□koho analizu vytokiv formuvannya sutnisnykh kharakterystyk ukrayins□koyi mental□nosti ta yiyi evolyutsiynykh transformatsiy u suchasnomu suspil□stvi, a same: vpershe : podano vyznachennya ukrayins□koyi mental□nosti yak sotsiokul□turnoho fenomenu, u yakomu zhyttyevi sensy (tsinnosti) narodu stanovlyat□ modelyuyuchu spetsyfichnu dominantu yoho svitovidchuttya, svitospryynyattya, svitorozuminnya ta vzayemodiyu zi svitom; zaproponovano roz·hlyadaty p□yatykomponentnu strukturu natsional□noyi mental□nosti, yaka mistyt□ arkhetypichnyy, sotsial□no-istorychnyy, kohnityvnyy, tsinnisno-normatyvnyy, emotsiynyy komponenty, shcho nadayut□ mozhlyvosti vyyavlyaty osoblyvosti proyaviv mental□nosti; vyznacheno v arkhitektonitsi mental□nosti dvi hrupy komponentiv, yaki vplyvayut□ na formuvannya ta evolyutsiyu yiyi sutnisnykh oznak: statychni ta dynamichni struktury. Zaznacheno, shcho statychni, vidnosno stiyki struktury mental□nosti spryyayut□ zberezhennyu unikal□nosti natsional□noyi mental□nosti, dynamichni komponenty – dayut□ zmohu mental□nosti evolyutsiyno transformuvatysya, zminyuvatysya zi zminoyu istorychnykh ta suspil□nykh protsesiv. Zokrema, do statychnykh struktur natsional□noyi mental□nosti nalezhat□ arkhetypy, sotsial□no-istorychni komponenty, pov□yazani iz natsional□noyu pam□yattyu, do dynamichnykh struktur – kohnityvnyy, tsinnisno-normatyvnyy ta emotsiynyy komponenty. udoskonaleno: vyznachennya sutnisnykh kharakterystyk ponyattya «ukrayins□koyi mental□nosti», yake vidobrazhaye sukupnist□ psykholohichnykh, kul□turnykh, sotsial□nykh ta istorychnykh oznak, yaki kharakteryzuyut□ spetsyfiku sposobumyslennya, pochuttiv, tsinnostey, povedinky ta spryynyattya svitu ukrayins□koho narodu; naukovi pohlyady shchodo roli stereotypiv ta arkhetypiv u funktsionuvanni natsional□noyi mental□nosti, okharakteryzovano taki arkhetypy ukrayins□koyi mental□nosti, yak «Pryroda», «Dim», «Slovo», «Voyin»; otrymalo podal□shyy rozvytok: polozhennya stosovno aksiolohichnoho aspektu formuvannya ukrayins□koyi mental□nosti; naukovi pohlyady shchodo osmyslennya osoblyvostey evolyutsiynykh

transformatsiy ukrayins□koyi mental□nosti v suchasnomu ukrayins□komu suspil□stvi, yaki vidobrazhayut□ skladni zminy v sposobakh myslennya, tsinnostyakh, stereotypakh ta povedintsi ukrayintsiv pid vplyvom hlobalizatsiynykh protsesiv, informatsiynoho suspil□stva ta novykh istorychnykh protsesiv, pov□yazanykh, zokrema, z rosiys□ko-ukrayins□koyu viynoyu. Praktychna znachushchist□ otrymanykh rezul□tativ doslidzhennya polyahaye v mozhlyvosti yikh zastosuvannya dlya rozv□yazannya shyrokoho spektra naukovykh zavdan□. Predstavleni v roboti kharakterystyky, polozhennya, vysnovky mozhut□ buty vykorystani pry vykladanni navchal□nykh kursiv dlya spetsial□nosti 033 Filosofiya, a takozh mozhut□ spryyaty vyroblennyu bil□sh produmanykh polityko-zakhodiv ta realizatsiyi proyektiv reformuvannya krayin The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that a number of new scientific propositions have been defined, which relate to the philosophical analysis of the origins of the formation of the essential characteristics of the Ukrainian mentality and its evolutionary transformations in modern society, namely: for the first time: the definition of the Ukrainian mentality as a socio-cultural phenomenon, in which life meanings (values) of the people constitute a modeling specific dominant of its worldview, worldview, worldview and interaction with the world; it is proposed to consider the five-component structure of the national mentality.The practical significance of the obtained research results lies in the possibility of their application for solving a wide range of scientific problems. The characteristics, provisions, and conclusions presented in the work can be used in teaching courses for the specialty 033 Philosophy, and can also contribute to the development of more thoughtful political measures and the implementation of projects to reform the country

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Гюльхан Ю. Б., Лісеєнко О. В. Національна ментальність як філософське поняття і соціокультурне явище. Наукове пізнання: методологія та технологія. 2021. № 2. С. 41-46. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/13301/1/Liseienko.pdf DOI https://doi.org/10.24195/sk1561-1264/2021-2-6
- 2. Гюльхан Ю. Б. Прояви свободи в національній ментальності українського народу. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2022. № 2. С. 26-31. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/15617/1/Guelhan.pdf DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2022.2.4
- 3. Гюльхан Ю. Б., Лісеєнко О. В. Архетипи української ментальності з погляду онтології. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2022. № 4. С. 53-59. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/16861/1/Liseienko%20Olena%20Vasylivna.pdf DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2022.4.8
- 4. Гюльхан Ю. Б. Обриси формування української національної ментальності. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2023. № 3. С. 43-49. http://perspektyvy.pdpu.od.ua/3_2023/6.pdf DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2023.3.6
- 1. Гюльхан Ю. Б. Ментальність як ресурс трансформації сучасного суспільства. Матеріали IV Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства». Одеса, 21-22 травня, 2021. С.38-40. URL:http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12869/1/Gulkhan%20Yu.%202021.pdf
- 2. Гюльхан Ю. Б. Глобалізація і трансформація ідентичностей та ментальностей. Світова самоізоляція як можливість переосмислення: матеріали VI науково-методичного міжнародного Круглого столу (8 червня 2021 р.). Одеса (Україна), Бенгбу (Китай) ОНПУ, 2021. С. 133-135. URL: file:///C:/Users/%D0%95%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0/Desktop/%D0%93%D0%AE%D0%9B%D0%AC%I

- 3. Гюльхан Ю. Б. Національна ментальність як форма самоідентифікації народу. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих вчених «Південноукраїнські наукові студії», 15 грудня 2021 року. Одеса : Університет Ушинського, 2022. С.106-107. URL: http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/15477/1/Hulhan.pdf
- 4. Гюльхан Ю. Б. Цінність свободи в українській ментальності. Матеріали VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання». (Одеса, 20-21 травня 2022 р.). Одеса: Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2022. С. 62-64. URL: http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/15487/1/Gulhan%202022.pdf
- Гюльхан Ю. Б. Аксіологічні основи розвитку української національної ментальності. Міжнародна науково-практична конференція «Наука, освіта і технології: тенденції, виклики, перспективи», 7 вересня 2023 року, м. Орхус, Данія

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U000076

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лісієнко Олена Василівна

2. Olena V. Lisiienko

Кваліфікація: д. соц. н., професор, 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Халапсіс Олексій Владиславович

2. Oleksii V. Khalapsis

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бродецька Юлія Юріївна

2. Yuliia Y. Brodetska Yuliia Yuriivna

Кваліфікація: д. філ. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Атаманюк Зоя Миколаївна

2. Zoia M. Atamaniuk

Кваліфікація: д. філ. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петінова Оксана Борисівна

2. Oksana B. Petinova

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Борінштейн Євген Руславович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Борінштейн Євген Руславович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Княжева І. А.
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна